

1. **בבא בתרא צא, א**

אמר רבה בר רב הונא אמר רב: אבצן זה בעז. מאי קמ"ל? כי אידך דרבה בר רב הונא, דאמר רבה בר רב הונא אמר רב: מאה ועשרים משתאות עשה בעז לבניו, שנאמר: ויהי לו שלשים בנים ושלשים בנות שלח החוצה ושלשים בנות הביא לבניו מן החוץ וישפט את ישראל שבע שנים, ובכל אחת ואחת עשה שני משתאות, אחד בבית אביו ואחד בבית חמיו, ובכולן לא זימן את מנוח, אמר: כודנא עקרה במאי פרעא לי. תאנא: וכולן מתו בחייו. והיינו דאמרי אינשי: בחיך דילדת שיתין, שיתין למה לך? איכפל ואוליד חד דמשיתין זריו.

2. **מלבי"ם, רות פרק ב**

(ג) **ויקר מקרה.** המקרה הוא דבר שאינו מחויב מסכת הרגילות, ויספר הכתוב שהגם שנראה שמה שבאת אל שדה הזה דוקא הוא מקרה גמור, באמת היא מקרה, ר"ל מקרה מיוחד לצרכה, ולפ"ז היה מקרה השגחיית כי בענינים שירצה ה' להוציא ענין כולל לתועלת הכלל שם תלוה ההשגחה אל מעשים המקריים, כמ"ש אליעזר הקרה נא לפני היום, שרצה בזה שלא ימתין ה' עד יקדמו הסבות הממציאות והמחייבות את הדבר רק שיבא הדבר בדרך מקרה בלתי נתלה מסבות ממציאות ומחייבות אותו, וכן יאמר שהמקרה הזה היה השגחתי והיה מקרה מכוון לצרכה, שה' הזמין שהשדה שתבוא בו ראשונה ושתבחר ללקט שם יהיה השדה אשר לבועז וזה סבב ה' בעבור שבוועז היה ממשפחת אלימלך, והיה מוכן להיות הגואל וליבמה שתצא מזה מלכות בית דוד.

(יב) **השאלות למה כפל ישלם ה' פעלך ותהי משכרתך שלמה:**

ישלם, נגד מה שעשית עם חמותך **ישלם ה' פעלך,** ונגד מה שהתגיירת **תהי משכרתך שלמה מעם ה',** מצד שהוא **אלקי ישראל** ומשגיש עליהם ועל הגרים הנלוים עליהם. ובמדרש אמר ר' חסא אשר באת לחסות תחת כנפיו, והוא עפ"י מה שכתבתי בפ"ה התו"ה (קדושים סי' למ"ד) שיש הבדל בין שכר ובין פעולה, ובין שכיר ובין פועל, שהפועל או אומן יקבל שכר בעד המלאכה אשר עשה, למשל החייט עשה בגד ומקבל שכר מלאכתו, וזה נקרא פעולה שלוקח שכר פעולתו, אבל השכיר מושכר לזמן קצוב למשל שלש שנים, בין יעשה איזה מלאכה בין לא יעשה. והנה על כל מצוה ומצוה יקבל שכר בפ"ע כפועל ועז"א ישלם ה' פעלך, אולם על מה שבאה להתגיייר שאז קבלה עליה לעבוד עבודת ה' ולקיים כל מצותיו והיא כמושכרת לו כל ימי חייה לעבוד עבודתו, ומאז מגיע לה שכר שכיר שישלם לה שכר תמידי בין תעשה בין לא תעשה [שאף שלא תגיע איזו מצוה לידה בכ"ז תקבל שכרה משלם] ועז"א ותהי משכרתך שלמה ר"ל שכר תמידי זה בעבור אשר באת לחסות שאז נעשית שכירה לה' על כל ימי חיך ומגיע לך שכר תמידי, ועז"א אמר ר' חסא אשר באת לחסות ר"ל שעל שעה זו מגיע לך השכר התמידי וחוז' מזה בכל פעם שתקיים מצוה בפועל מגיע שכר פעולה ביחוד חוץ מן השכר הכולל. והנה כבר חקרתי בדרושי אה"ש שאחר שזה בעצמו שיזכה האדם לעשות מצות ה' ולעבוד עבודת המלך הגדול ית' הוא השכר היותר גדול, אם מצד השלמות הנפשי שיקנה ע"י עשיית המצוה אם מצד שבזה הוא עבד מלך גדול בורא כל, וא"כ יפלא למה הבטיח בכל התורה שכר מצות הלא קיום המצוה בעצמה הוא השכר היותר גדול [עז"א שכר מצוה מצוה שהמצוה בעצמה היא השכר היותר גדול של המצוה], ואמרתי שבאמת למי שיש לו לב להבין ונפש להרגיש נועם המצוה ועריבותה א"צ להבטיח לו שכר זולת המצוה בעצמה, אבל באשר רוב בני אדם אין משיגים נועם המצוה והאוויר הגדול שיקנו על ידה הוצרך להבטיח שכר עז"א שזה מורגש אצלם כדי שיעשו המצוה בעבור תקות השכר עד יגיעו למדרגה להרגיש ולהבין לעשות המצוה לשמה מצד המצוה בעצמה, וז"ש ישלם ה' פעלך היינו שה' יתן לך שכר פעולתך אבל האמת היא ותהי משכרתך שלמה מעם ה', ר"ל שעיקר השכר בשלמות יהיה זה בעצמו מה שבאת לחסות תחת כנפיו, שזה עצמו הוא השכר השלם בלא חסרון כלל ועז"א ר' חסא אשר באת לחסות ר"ל שזה עצמו הוא עיקר השכר.

3. **משנה, ברכות ט, ה**

והתקינו שיהא אדם שואל את שלום חברו בשם, שנאמר: והנה בעז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם ויאמרו לו יברכך ה'.

4. שו"ת הרמב"ם סימן תמח

דע שחוברה שחיבתנו התורה על הגרים גדולה היא. על האב ועל האם נצטוו בכבוד ומורא ועל הנביאים לשמוע להם ואפשר שיכבד אדם ויירא וישמע ממי שאינו אוהבו, ועל הגרים צונו באהבה רבה המסורה ללב ואהבתם את הגר וגו' כמו שצונו לאהוב את שמו ואהבת את ה' אלהיך. והקב"ה בכבודו אוהב גר, שני ואוהב גר לתת לו לחם ושמלה. וזה שקרא לך כסיל תמה גדול הוא, אדם שהניח אביו ומולדתו ומלכות עמו וידם הנטויה והבין בעין לבו ובא ונדבק באומה זו שהיא היום למתעב גוי עבד מושלים והכיר וידע שדתם דת אמת וצדק והבין דרכי ישראל וידע שכל הדתות גנובות מדתם זה מוסיף וזה גורע זה משנה וזה מכזב ומחפה על ה' דברים אשר לא כן זה הורס יסודות וזה מדבר תהפוכות והכיר הכל ורדף אחר ה' ועבר בדרך הקדש ונכנס תחת כנפי השכינה ונתאבק בעפר רגלי משה רבינו רבן של כל הנביאים ע"ה וחפץ במצותיו ונשאו לבו לקרבה לאור באור החיים ולהעלות במעלת המלאכים ולשמוח ולהתענג בשמחת הצדיקים והשליך העולם הזה מלבו ולא פנה אל רחבים ושטי כזב, מי שזו מעלתו כסיל יקרא. חלילה לך לא כסיל קרא ה' שמך אלא משכיל ומבין ופקח והולך נכוחות תלמידו של אברהם אבינו שהניח אבותיו ומולדתו ונטה אחרי ה' ומי שברך את אברהם רבן ונתן לו שכרו בעולם הזה ולעולם הבא הוא יברך אותך ויתן לך שכרך כראוי בעולם הזה ולעולם הבא ויאריך ימך עד שתורה במשפטי ה' לכל עדתו ויזכה אותך לראות בכל הנחמות העתידות לישראל והיה הטוב ההוא אשר ייטיב ה' עמנו והטבנו לך כי ה' דבר טוב על ישראל.

5. ויקרא רבה פרשת בהר פרשה לד

אמ' ר' יצחק בר מריון למדתך התורה דרך ארץ שכשאתם עושה מצוה יהא עושה אותה בלב שמח, שאילו היה ראובן יודע שהקב"ה כותב עליו וישמע ראובן ויצילו מידם (בראשית לו, כא), בכתפו היה טוענו ומוליכו אצל אביו. אילו היה אהרן יודע שהק' כותב עליו וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבו (שמות ד, יד), בתופים ובמחולות היה יוצא לקראתו. אילו היה יודע בועז שהק' כותב עליו ויצבט לה קלי (רות ב, יד), עגלות פטומות היה מביא ומאכילה...

תני בש' ר' יהושע יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני העני עושה עם בעל הבית, שכן רות אומרת לנעמי ותאמר שם האיש אשר עשיתי עמו היום בועז (רות ב, יז), אשר עשה עמי אין כת' כן אלא אשר עשיתי עמו, אמרה לה הרבה פעולות וטובות פעלתי עימו היום בשביל פרוסה שנתן לי.

6. פסיקתא דרב כהנא (מנדלבויס) פיסקא טז - נחמו

ותאמר אמצא חן בעיניך אדני כי נחמתני (רות ב, יג), ויאמר לה בועז (שם יד), 'א' לה לא תאמרין כדין, חס ושלום, מן האמהות את נמנית, איז את נמנית אלא מן האימהות.

7. ר' צדוק הכהן מלובלין - דברי סופרים אות כב

עיקר חשיבות המעשה כאשר אינו מרגיש כל כך היקרות שיש בה, דאז לאו רבותא כל כך לחשוך בדבר יקר אבל כאשר אינו יודע כל כך החשיבות שבו רק בתמימות עושה איזה דבר הנראה בעיניו טוב והוא דבר הראוי כרצון שמים אז אפילו דבר קל נחשב הרכה.

ועל זה אמרו (רות רבה ה, ו) על פסוק (רות ב, יד) ויצבט לה קלי בא הכתוב ללמדך שאם אדם עושה מצוה יעשנה בלבו שלם שאילו היה ראובן יודע שהקב"ה מכתיב עליו וכו' בכתפו היה וכו' ואילו היה יודע אהרן וכו' ואילו היה יודע בועז וכו' דזה נקרא בלב שלם כאשר אינו יודע כל כך יקרות הדבר שהקב"ה מכתיבו לזכרון לעולמי עד דא ודאי היו עושים ביתר שאת הרבה, אבל התעוררות זה לעשות דבר יקר וחשוב בעיני השם יתברך אינו עוד מצד עצם חשק הלב לאותו ענין הטוב, רק מצד חשקות הלב לעשות דבר היקר וזה לא נקרא עוד לב שלם בשלימות הגמור.

ולמדך הכתוב במה שסיפר בשבחך של צדיקים הללו בדברים קלים כאלו, אשר בודאי לגדולה מזאת הרבה היו מתוקנים ומסתמא פעלו הרבה בימי חייהם גדולות ונפלאות בעבודת השם יתברך, אבל מה שנשאר מהם בכתובים לזכר עולם הוא רק מה שעשאו בלב שלם, ועיקרו הוא בדבר קל שבזה אינו יודע ולא מעלה על לב שהקב"ה יכתוב אותה פעולה כלל בספר זכרון, ודייקא פעולה כזו הוא מה שהשם יתברך מכתוב לפי שדבר זה עושה בלב שלם.